

**ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์**

**ADMINISTRATIVE EFFECTIVENESS OF SUBDISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATIONS IN LAMPLAIMAT DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE**

ผู้วิจัย : ธีรณัฐชนก บุตรโต

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.จตุพร จันทร์พาณิชย์

สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 3) ศึกษาปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงาน อบต. ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t – test แบบ Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยสถิติ (One-way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านความสามารถในการบริหารงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ ด้านเทคโนโลยี และด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของพนักงาน ด้านโครงสร้างระบบงานควรมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี ควรจัดให้มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นและควรมีงบประมาณส่งเสริมพนักงานอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ด้านบรรยากาศภายในองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสภาพภูมิทัศน์บริเวณสำนักงานให้ สวยงาม และด้านความสามารถในการบริหารงานควรจัดฝึกอบรมและหางบประมาณเพิ่มเติม ให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การบริหารงาน

ABSTRACT

The purposes of this study were to : 1) examine the administrative effectiveness of Subdistrict Administration Organizations (SAOs) in Lamplaimat district, Buriram provinc ; 2) compare the administrative effectiveness among SAOs in Lamplaimat district, Buriram province; and 3) investigate the problems faced of administration in SAOs. The subjects were 236 officers who work at SAOs in Lamplaimat district, Buriram province. The instrument was a questionnaire which was validated by the experts. The obtained data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, dependent sample t-test, and One – way ANOVA with the significant difference at .05 level.

The findings were as follows :

1) The officers' opinion towards the administrative effectiveness of SAOs in Lamplaimat district, Buriram province was at moderate level. In terms of item's consideration, it revealed

that the working structure system and administrative ability were at much level; where as ,technology , and SAOs' atmosphere were at moderate level.

2) There was no significant difference between officers' opinion towards the administrative effectiveness of SAOs in terms of gender.

3) There was no significant difference among officers' opinion towards the administrative effectiveness of SAOs in terms of age.

4) There was no significant difference among officers' opinion towards the administrative effectiveness of SAOs in terms of educational levels.

5) There was no significant difference among officers' opinion towards administrative effectiveness of SAOs in terms of working positions.

6) There was no significant difference among officers' opinion towards the administrative effectiveness of SAOs in terms of working experiences.

7) The problems and suggestions which utilized for solving the deficiency were that the SAOs should: 1) plan the organization structure system; 2) develop information technology; 3) increase the budget for officers' training; 4) set up the good atmosphere in the organizations, and 5) be able to administer the organizations effectively.

Keyword (s) : Effectiveness, Administrative

บทนำ

ปัจจุบันเกิดกระแสการเรียกร้องในการปฏิรูประบบราชการเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากความล้มเหลวของระบบราชการที่มีความเชื่อมโยงเข้าในการบริหารงานในการตอบสนองความต้องการของประชาชน อีกทั้งอำนาจการบริหารงานของรัฐนั้นขึ้นกับส่วนกลางมาก ส่งผลให้การบริการของรัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงความต้องการเท่าที่ควร ทั้งในด้านของเวลาและชนิดของบริการนั้น ๆ รวมถึงนโยบายบางอย่างไม่ได้รับการยอมรับจากคนในท้องถิ่น ส่งผลเสียถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการและประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ แนวทางหนึ่งในการปฏิรูประบบราชการ คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบราชการโดยเน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ทำให้มีการนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่นตนเอง นับว่าเป็นการเริ่มต้นพัฒนาระบบราชการส่วนท้องถิ่นที่สำคัญเป็นอย่างมาก

การบริหารงานระดับตำบลในรูปแบบของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นจากแรงจูงใจผู้บริหารประเทศในขณะนั้น ปี พ.ศ. 2498 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในระหว่างช่วงนั้นดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เดินทางไปเยือนประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกาและได้เห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศเหล่านั้นเป็นการปกครองตามแบบระบอบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้การบริหารงานเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความตั้งใจที่จะให้ประเทศไทยมีองค์กรแบบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเหมือนกับนานาอารยประเทศ เมื่อกลับมาถึงประเทศไทยจึงได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้งสภาตำบลขึ้น โดยเร็วที่สุด และในปี พ.ศ. 2499 กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดตั้งสภาตำบลขึ้น เพื่อให้สภาตำบลเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะปกครองตนเอง และได้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2499 ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นควบคู่กับสภาตำบล แต่รูปแบบการบริหารงานของสภาตำบลไม่ประสบความสำเร็จ อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมของฝ่ายข้าราชการและประชาชน โดยที่ฝ่ายข้าราชการนั้นก็มีการควบคุมกำกับดูแล ตลอดจนมีการชี้นำเกินไปจนขาดความเป็นอิสระ โดยอำนาจทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของอำเภอรวมถึงกรมขาดแคลนในด้านงบประมาณ ขาดการบริหารงานการจัดการที่ดี และขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ท้องถิ่น ตลอดจนถึงประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทการบริหารงาน อำนาจหน้าที่ของสภาตำบล (ไชยา พรหมา.2538 : 4 - 5) อีกทั้งยังการพัฒนาของโลกปัจจุบัน มีความรวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารงานในระดับท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน จึงได้มีการนำ รูปแบบการบริหารงานแบบองค์การบริหารส่วนตำบลกลับมาใหม่ โดยในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ส่งผลให้สภาตำบลทั้งหมดมีฐานะเป็นนิติบุคคล และสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถบริหารการคลังโดยการจัดเก็บภาษีตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด สามารถจัดหาบุคลากรภายในหน่วยงานได้บางส่วน มีสิทธิในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรในเขตพื้นที่ของตนเอง อีกทั้งยังสามารถออก กฎหมายบังคับใช้เองได้บางส่วน ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการบริหารเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อันเป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยบุคคลในท้องถิ่นมีสิทธิและ เสรีภาพ อนุรักษ์ พื้นฟูจารีต ประเพณี ศิลปะหรือ วัฒนธรรมอันดีแห่งท้องถิ่น และมีส่วนร่วมใน การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และมีสิทธิที่จะร่วมในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการปกครอง อันมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด มีบทบาทในการที่จะส่งเสริมความเป็นอยู่และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนในหลาย ๆ ด้าน และมีส่วนสำคัญในการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามในสภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันนี้ ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายประการด้วยกัน เช่น ความไม่พร้อมของพนักงานในด้านต่าง ๆ เช่น ขาดโครงสร้างระบบงาน ขาดเทคโนโลยี ขาดบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะพนักงานส่วนตำบลจึงมีความตั้งใจที่จะทำการศึกษาเรื่องประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมุ่งหวังผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยชี้ให้เห็นประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งทำให้ได้รับข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามลักษณะทางประชากร
3. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและแนวทางแก้ไขปัญหา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 15 ตำบล ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 236 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติ รายได้/เดือนและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านบรรยากาศภายในอบต. และด้านความสามารถในการบริหารงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยค้ำประสิทธิภาพในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 15 ตำบล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยมีหนังสือของผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นจดหมายนำ ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน ทั้งสิ้นจำนวน 236 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาแยกวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศ ใช้ $t - test$ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน (Independent Samples) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปฏิบัติงาน ประสบการณ์ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

5. เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและเขียนรายงานวิจัยแบบพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านความสามารถในการบริหารงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านเทคโนโลยี และด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการยอมรับสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามประสบการณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของพนักงาน ด้านโครงสร้างระบบงาน ควรให้มีการวางแผนในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี ควรจัดให้มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น และควรให้มีงบประมาณส่งเสริมพนักงานอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดสภาพ ภูมิทัศน์บริเวณสำนักงานให้สวยงามและควร

ปรับปรุงสถานที่ทำงาน ด้านความสามารถในการบริหารงาน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมและจัดการ
งบประมาณเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อประสิทธิผลในการ
การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำ
ประเด็นสำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านความสามารถในการบริหารงาน มีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเทคโนโลยี และด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วน
ตำบลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ภายใน
สำนักงานไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศยังไม่
เป็นระบบ ส่วนด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานมีความคิดเห็นว่
ค่าตอบแทนของพนักงานอยู่ในระดับปานกลางยังไม่เหมาะสมกับตำแหน่งกับงานที่ทำพนักงานขาด
โอกาสในการเข้า รับการอบรม สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน สภาพจิตใจ ความพึงพอใจของ
พนักงานที่มีต่อ องค์การบริหารส่วนตำบล จึงขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจ เอาใจใส่
การทำงานเพราะไม่มีสิ่งจูงใจในการทำงาน จึงทำให้ผลความพึงพอใจของพนักงานออกมาในระดับ
ปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่
แตกต่างกันอาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้ระเบียบ กฎเกณฑ์
แบบแผน ควบคุมการทำงานของพนักงานทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ
ตามระเบียบ มาตรฐานของตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ไม่มีการแบ่ง เพศและแบ่งแยก
ลักษณะงานโอกาสในการทำงานมีเท่าเทียมกันทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพร แสงมณี
(2540 : 62) ในการศึกษาบทบาทสตรีในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบล เป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศ
หญิง ก็มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ชมกฤษ กาศสกุล (2546 : 62-63) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การ
บริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศ ไม่ทำให้ระดับความพึง
พอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน คือ ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศ

หญิงจะมีความพึงพอใจต่อการทำงาน เนื่องจาก ปัจจุบันเพศชายและเพศหญิง ได้มีความเท่าเทียมกัน ในสังคมร่วมกันมากขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของ อบต.ที่ออกมาสร้างความพึงพอใจให้กับเพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ความพึงพอใจหรือความสำเร็จในการทำงานของพนักงาน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของ ผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นไม่ว่าบุคลากรในหน่วยงานจะมีอายุมากหรืออายุน้อย ก็ตามสามารถปฏิบัติงานและทำให้องค์กรมีความก้าวหน้าได้และทุกคนมีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ ตันพะตะนัย (2542 :บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นไม่ว่าจะมีอายุเท่าใดก็ตามจะมีความสำคัญต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เอกราช มณีวรรณ (2542 :บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาจังหวัดมุกดาหาร พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แม้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร จะมีอายุเท่าใดก็ตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมก็ยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภูษุ กาศสกุล (2546 : 62-63) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีผลทำให้ความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยคนที่มีอายุน้อย จะมีความพึงพอใจต่อการทำงานของอบต. มากกว่าคนผู้สูงอายุ เนื่องจากคนที่มีอายุน้อยได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการศึกษาในระบบใหม่ จึงได้รับรู้การทำงานของอบต. ว่าทำงานกันอย่างไร ส่วนคนผู้สูงอายุอาจยังยึดติดอยู่กับการปกครองในรูปแบบเก่า จึงยังไม่ปรับตัวเข้ากับการปกครองในรูปแบบใหม่ ดังนั้น ระดับอายุที่แตกต่างกันจึงมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของอบต. ที่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของพนักงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านเทคโนโลยี ด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านความสามารถในการบริหารงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานใน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่มีระดับ

การศึกษาปริญญาตรี บทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานจะแตกต่างจากผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเรียนรู้และเข้าใจระบบงานสามารถหาประสบการณ์ ความรู้เพิ่มเติม มีความคิดที่ทันยุคทันสมัย ปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ได้ดีกว่า แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความเอาใจใส่ของบุคลากรแต่ละคนที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพความคิดเห็น จึงแตกต่างกันออกไปเป็นไปตามสมมติฐานซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองอุไร ช่วยชู (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี พบว่าระดับการศึกษาของผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดปทุมธานีไม่ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมกฤษ กาศสกุล (2546 : 62-63) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การศึกษา ไม่ทำให้ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน เพราะว่าผลงานของอบต. ที่ออกมาสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทุกกลุ่ม ดังนั้น ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามตำแหน่งปฏิบัติงานพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้นหากจะให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากรในหน่วยงานทุกฝ่าย ที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้มีความเจริญก้าวหน้า หากขาดบุคลากรตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งไป การบริหารงานก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นบุคลากรในหน่วยงานไม่ว่าจะตำแหน่งใดหน้าที่ใด ก็มีความสำคัญต่อการบริหารงานภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสวิน วาจาสิทธิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงแรงงานสวัสดิการสังคมในจังหวัดจันทบุรี พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีความสำคัญต่อองค์กรทุกตำแหน่ง ปัจจัยด้านตำแหน่ง จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล พรหมมีเดช (2547 : 53-54) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอดาสชุม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก การบริหารงานขององค์กรส่วนปกครองท้องถิ่นมีรูปแบบ ระเบียบในการบริหารที่ชัดเจน และเป็นที่รู้จักการบริหารหรือการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับ จึงมีความเข้าใจและยอมรับในการแก้ปัญหาของระบบ

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์โดยจำแนกตามประสบการณ์ใน

การปฏิบัติงานพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีระเบียบปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานที่ทุกคนต้องทำตามไม่ว่าพนักงานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากหรือน้อยต้องมาบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว จึงอยู่ในระเบียบและแนวปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสวิน วาจาสิทธิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรจะมาก หรือน้อยก็สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สม ชัย แสงสว่าง (2540 ; บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประสิทธิภาพในการ บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารแต่อย่างใด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล พรหมมีเดช (2547 : 53-54) ที่ทำการศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอตงลุม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ระยะเวลา การดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก การบริหารงานของ องค์การส่วนปกครองท้องถิ่นมี รูปแบบ ระเบียบในการบริหารที่ชัดเจน และเป็นที่รู้จักการบริหารหรือ การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับจึงมีความเข้าใจและ ยอมรับในการแก้ปัญหาของระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอลำ ปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ทำให้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านโครงสร้างระบบงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงสร้างระบบงานในการ บริหารจัดการองค์กรที่ชัดเจน แต่การบริหารบุคลากรยังไม่ชัดเจน เช่น การมอบหมายงานไม่ตรงกับ ความรู้ความสามารถของบุคลากร พนักงานไม่เพียงพอกับปริมาณงานคนคนเดียวได้รับมอบหมาย งานที่มากเกินไปจนอาจเกิดความผิดพลาดในการทำงานได้ จึงควรมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์หรือวางแผนการจัดให้พนักงานเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมให้มากขึ้นและมีการ คัดเลือกพนักงานตำแหน่งต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรที่มีมากขึ้น เพื่อให้การ ทำงานมีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีมากขึ้น โดยการ จัด อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้นจัดให้มีงบประมาณด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ เพิ่มขึ้นและจัดส่งพนักงานเข้าอบรมด้านเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญในการใช้ เทคโนโลยีและอุปกรณ์สำนักงาน

1.3 ด้านบรรยากาศภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล จากความคิดเห็นของพนักงาน การทำงานของพนักงานโดยส่วนใหญ่จะมีความขัดแย้งกันระหว่างพนักงานการทำงานไม่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ควรจัดให้มีกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในองค์กร สำหรับภูมิทัศน์ไม่สวยงามบริเวณสำนักงาน ควรปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามน่ามองสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็นและผู้มาเยือน

1.4 ด้านความสามารถในการบริหารงาน จากความคิดเห็นของพนักงานการตัดสินใจในการทำงานยังไม่มี ความชัดเจนและประชาชนยังไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานเท่าที่ควร จึงควรจัดหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนไปโดย ไม่หยุดชะงัก และก่อนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะตัดสินใจในการทำงานควรทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น คำนึงถึงผลดีผลเสีย และวิธีการแก้ไขปัญหา เมื่อมีอุปสรรคในการทำงาน พนักงานควรหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม โดยเข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ตามสายงานที่ปฏิบัติ และนำความรู้ที่ได้นั้นมาใช้ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความก้าวหน้า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ควรทำการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานและการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออื่น ๆ และในจังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรทำการวิจัยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ จังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่มีผลกระทบ นั้นทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ ดันทะตะนัย. (2542). **ความคิดเห็นของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. ภาคนิพนธ์ ปร.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.**

ชมภูนุช กาศสกุล. (2546). **ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ม. (รัฐศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

ชุมพร แสงมณี. (2540). **บทบาทสตรีในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา**

อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์). เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไชยา พรพมา. (2538). **ภาวะผู้นำในการบริหารงานสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัด**

หนองบัวลำภู. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาศาสตร์). กรุงเทพฯ : สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ถวิล พรหมมีเดช. (2547). **ปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา**

องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เรืองอุไร ช่วยชู. (2540). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน**

ศึกษาเฉพาะกรณีปทุมธานี. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาศาสตร์). กรุงเทพฯ : สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมชัย แสงสว่าง. (2540). **ประสิทธิภาพในการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงาน**

การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาศาสตร์). กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัศวิน วาจาสิทธิ์. (2544). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร**

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในจังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ รป.ม. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกราช มณีกรรณ. (2542). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษา**

กรณีจังหวัดมุกดาหาร. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาศาสตร์). กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.